

Projekt z dnia 11 marca 2016 r.

R O Z P O R Z A D Z E N I E M I N I S T R A S P R A W I E D L I W O Ś C I

z dnia 2016 r.

w sprawie sposobu i trybu wykonywania czynności przez kuratorów sądowych w sprawach karnych wykonawczych

Na podstawie art. 176 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.1)) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1.

1. Rozporządzenie określa sposób i tryb wykonywania czynności przez kuratorów sądowych, stowarzyszenia, organizacje, instytucje i osoby godne zaufania, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także sposób i tryb wykonywania dozoru stosowanego w związku z orzeczonymi karami, środkami karnymi, zabezpieczającymi i profilaktycznymi oraz tryb wyznaczania przedstawicieli przez stowarzyszenia, organizacje i instytucje.

2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o „skazanym”, odpowiednie przepisy mają zastosowanie także do sprawcy, wobec którego warunkowo umorzono postępowanie karne oraz sprawcy, co do którego umorzono postępowanie karne i orzeczono środek zabezpieczający.

Rozdział 2 Sprawowanie dozoru

§ 2.

Zarządzenie o przekazaniu zespołowi kuratorskiej służby sądowej, zwanemu dalej „zespołem”, dozoru do wykonania powinno zostać wydane bezzwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia albo od dnia zwrotu akt sądowi pierwszej instancji lub otrzymania orzeczenia do wykonania.

§ 3.

1. Kierownik zespołu rozdziela sprawy dotyczące dozoru, mając na uwadze skuteczność i efektywność pracy zespołu oraz równomierne obciążenie pracą kuratorów sądowych.

2. Rozdziału spraw dokonuje się według podziału terytorialnego obszaru właściwości zespołu lub niezależnie od podziału terytorialnego, biorąc pod uwagę typ dozoru i specjalizację zadań, a także predyspozycje, wykształcenie, umiejętności i przeszkolenie poszczególnych kuratorów sądowych.

§ 3 pkt 2

- punkt nie koreluje z ustawą o kuratorach sądowych w kwestii przygotowania kierunkowego w ramach studiów, zdaniem związku odnosić w tym względzie należało by się do stanowiska kuratora zawodowego, któremu przypadnie w referacie prowadzenie dozoru, w szczególności młodego stażem, w tym względzie pozostawiając mu do dyspozycji możliwość zwrócenia się do kierownika zespołu o powierzenie sprawy innemu kuratorowi bądź też umożliwienie powierzenia dozoru z kat. C kuratorowi społecznemu posiadającemu stosowne doświadczenie i przygotowanie zawodowe – co koreluje z § 4

3. Powierzenie sądowemu kuratorowi zawodowemu, zwanemu dalej „kuratorem zawodowym”, sprawowania dozoru następuje bezzwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia przekazania dozoru zespołowi.

4. Kuratorowi zawodowemu sprawowanie dozoru powierza kierownik zespołu.

§ 4.

Kurator zawodowy, w terminie 7 dni od dnia powierzenia mu dozoru przez kierownika zespołu, może powierzyć sprawowanie dozoru sądowemu kuratorowi społecznemu, zwanemu dalej „kuratorem społecznym”, w sytuacji gdy jest uprawniony do odstąpienia od osobistego sprawowania dozoru.

§ 5.

1. Bezzwłocznie po powierzeniu dozoru, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia jego powierzenia, kurator zawodowy:

1) wzywa skazanego do osobistego stawiennictwa w zespole oraz informuje o oddaniu go pod dozór, chyba że uprzednio powierzył sprawowanie dozoru kuratorowi społecznemu;

2) przesyła jednostce Policji właściwej dla miejsca stałego pobytu skazanego informację o oddaniu pod dozór skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej.

2. Jeżeli wezwanie skazanego do osobistego stawiennictwa jest oczywiście bezcelowe, kurator zawodowy może odstąpić od wzywania i sporządzić stosowną adnotację.

3. Kurator zawodowy może także wezwać do osobistego stawiennictwa skazanego, wobec którego sprawowanie dozoru zostało powierzone kuratorowi społecznemu.

4. Bezzwłocznie po powierzeniu dozoru, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia jego powierzenia, kurator społeczny powinien nawiązać pierwszy kontakt ze skazanym.

§ 6.

1. W czasie pierwszego kontaktu ze skazanym kurator sądowy przeprowadza z nim rozmowę, podczas której poucza go o jego obowiązkach i uprawnieniach wynikających z okresu próby, dozoru, nałożonych obowiązków i zakwalifikowania do określonej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa oraz omawia sposoby i terminy ich realizacji; kurator sądowy wręcza skazanemu pouczenie na piśmie.

§ 6 pkt.1

- kwestionujemy kwalifikowanie skazanych do jakiegokolwiek grupy ryzyka podnosząc kwestię stygmatyzacji oraz z tym że rozporządzenie ingeruje w

instytucję zatarcia skazania. Pouczenie skazanych o kwalifikacji do jakiegokolwiek grupy ryzyka prócz stygmatyzacji może powodować skutki uniemożliwiające dalszą pracę ze skazanym.

2. W przypadku stawienia się skazanego w zespole przed przekazaniem zespołowi dozoru do wykonania kurator zawodowy wyznaczony przez kierownika zespołu, po upewnieniu się, że skazany został oddany pod dozór, przeprowadza z nim rozmowę oraz poucza go o jego obowiązkach i uprawnieniach. Pozostałe czynności kurator zawodowy wykonuje po powierzeniu mu sprawowania dozoru.

3. Kurator sądowy uzyskuje numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej skazanego, umożliwiające mu kontaktowanie się ze skazanym podczas dozoru; wezwań, zawiadomień lub przekazywania informacji kurator sądowy może dokonywać za pośrednictwem poczty elektronicznej, a jeżeli skazany wyraził na to zgodę także telefonicznie.

§ 6 pkt. 3

- kwestionujemy w całości treść 6 § pkt. 3 gdyż pozostawia się dozorowanemu dowolność w podawaniu informacji a tym samym sterowanie przez niego procesem kontroli. Jeżeli przyjmując jakiegokolwiek zapisy dotyczące kontaktowania się kuratora zawodowego z dozorowanym winny one być skierowane w stronę obowiązku podania przez skazanego numeru tel. adresu poczty i elektronicznej. Z tym punktem związana jest również przeszkoda natury technicznej gdyż na podstawie posiadanych informacji nie wszyscy kuratorzy dysponują dostępem do Internetu w pracy

§ 7.

1. Jeżeli skazany, wezwany prawidłowo, nie stawia się na wezwanie, kurator zawodowy niezwłocznie wzywa go powtórnie do stawiennictwa.

2. Jeżeli skazany, bez należytego usprawiedliwienia, nie stawia się na powtórne wezwanie, kurator zawodowy składa do sądu wnioski o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego, o zarządzenie wykonania warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności, o odwołanie warunkowego zwolnienia albo udziela skazanemu pisemnego upomnienia, o którym mowa w art. 173 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, zwanej dalej „Kodeksem karnym wykonawczym”.

3. Kurator zawodowy składa do sądu wnioski, o którym mowa w ust. 2, albo udziela skazanemu pisemnego upomnienia, o którym mowa w art. 173 § 4 Kodeksu karnego wykonawczego, również wówczas, gdy kurator społeczny zawiadomi go, że skazany uchyla się od nawiązania pierwszego kontaktu.

§ 8.

1. Kurator sądowy po powierzeniu mu dozoru ma obowiązek:

1) zaznajomić się z aktami sprawy karnej i innymi niezbędnymi źródłami informacji o skazanym; odpisy znajdujących się w aktach danych osobopoznawczych skazanego, w tym wywiadów środowiskowych, opinii biegłych lekarzy psychiatrów, psychologów, seksuologów oraz specjalistów do spraw uzależnień, załącza się do teczki dozoru;

2) zaznajomić się z przebiegiem dotychczasowych dozorów wykonywanych przez kuratorów dla dorosłych i nadzorów wykonywanych przez kuratorów rodzinnych; odpisy sprawozdań z dotychczas prowadzonych wobec skazanego dozorów w razie potrzeby załącza się do teczki dozoru;

§ 8 pkt. 1 ust. 2

- kwestionujemy zaznajamianie się w ramach obowiązku z aktami dotychczasowych dozorów ponieważ jest to sprzeczne z instytucją zatarcia skazania oraz nadzorów gdyż sprawy opiekuńcze można prowadzić poza termin zatarcia (np. do uzyskania pełnoletniości przez małoletniego) oraz stoi w sprzeczności z ustawą o postępowaniu w sprawach nieletnich ponieważ środki stosowane wobec nich uznaje się za niebyłe (włącznie z pobytem w zakładzie poprawczym - art. 11 § 4 i art. 89 upn). Nadto kurator nie jest w stanie sprawdzić prowadzonych spraw opiekuńczych w przypadku migracji dozorowanego nie jest w stanie określić czy był pozbawiony władzy rodzicielskiej i za co ani też czy władza rodzicielska nie została mu przywrócona, co mogło mieć miejsce np. 8, 10, 12 a nawet 20 lat temu. Proponujemy aby dookreślić ust. 2 do aktualnie wykonywanych dozorów i nadzorów.

3) zapoznać się z opiniami i pozostałą dostępną dokumentacją dotyczącą skazanego opuszczającego zakład karny w przypadku zastosowania warunkowego zwolnienia; odpisy opinii, orzeczeń i wniosków dotyczących zachowania się skazanego w zakładzie karnym lub areszcie śledczym załącza się do teczki dozoru;

§ 8 pkt. 1 ust. 3

Punkt budzi wątpliwość albowiem kurator jako organ wykonawczy sądu ma możliwość zapoznania się jedynie z postanowieniem o warunkowym przedterminowym zwolnieniu, świadectwem zwolnienia oraz informacjami zawartymi w systemie NOE SAD. Kurator nie ma możliwości ściągania akt z zakładu karnego.

- 4) rozpoznać i zdiagnozować sytuację osobistą, rodzinną i środowiskową skazanego;
- 5) ocenić i zdiagnozować problemy, czynniki i warunki, które sprzyjają bądź nie sprzyjają resocjalizacji i kontroli okresu próby;
- 6) ocenić możliwości i metody rozwiązywania problemów, które nie sprzyjają resocjalizacji i kontroli okresu próby;
- 7) rozpoznać optymalne metody kontroli skazanego i oddziaływania na skazanego i dokonać ich wyboru;
- 8) nawiązać kontakt z rodziną i środowiskiem skazanego;
- 9) w przypadku pobierania nauki przez skazanego młodocianego zasięgnąć informacji o skazanym w placówkach oświatowych i oświatowo-wychowawczych;

10) w sprawie związanej z popełnieniem przestępstwa polegającego na użyciu przemocy lub groźby bezprawnej nawiązać kontakt z dzielnicowym z właściwej jednostki organizacyjnej Policji w celu wymiany informacji o skazanym, a także w celu ustalenia sposobów dalszej współpracy oraz form kontaktu.

2. W razie uzasadnionej potrzeby kurator sądowy po powierzeniu mu dozoru:

1) nawiązuje kontakt ze stowarzyszeniami, instytucjami i organizacjami społecznymi zajmującymi się pomocą społeczną, pośrednictwem pracy, leczeniem, oddziaływaniem terapeutycznym wobec skazanego bądź innymi formami działania, które mogą być przydatne w rozwiązywaniu problemów, które nie sprzyjają resocjalizacji i kontroli okresu próby;

2) zasięga informacji o skazanym i jego środowisku u funkcjonariusza właściwej jednostki organizacyjnej Policji, a także w instytucjach i organach administracji rządowej i samorządu terytorialnego;

3) nawiązuje kontakt z pracodawcą skazanego i zasięga u niego informacji o skazanym.

§ 9.

1. Sprawozdanie z objęcia dozoru kurator zawodowy przedkłada kierownikowi zespołu, a następnie składa sądowi nie później niż w ciągu 21 dni od dnia nawiązania kontaktu ze skazanym, natomiast sprawozdania z przebiegu dozoru – nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz na żądanie sądu.

2. Sprawozdanie z objęcia dozoru kurator społeczny przedkłada kuratorowi zawodowemu nie później niż w ciągu 21 dni od dnia nawiązania kontaktu ze skazanym, natomiast sprawozdania z przebiegu dozoru – nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz na żądanie sądu lub kuratora zawodowego. Kurator zawodowy, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia otrzymania sprawozdania od kuratora społecznego, po uprzednim zaakceptowaniu przedkłada je kierownikowi zespołu, a następnie składa sądowi.

§ 9 pkt 2

- Przedkładanie Sądowi sprawozdań z przebiegu dozoru co 6 miesięcy jest nie zasadne. Rodzi zbędą biurokrację. W otrzymywanej co miesiąc karcie czynności dozoru i tak mieszczą się bieżące informacje tj. aktualna sytuacja życiowa skazanego, stopień realizacji obowiązków, przestrzegania przez niego porządku prawnego. Dlatego zasadnym jest pozostawienie zapisu „każdorazowo na żądanie Sądu.

§ 10.

1. W sprawozdaniu z objęcia dozoru należy przedstawić w szczególności:

1) diagnozę osobopoznawczą skazanego ze szczególnym uwzględnieniem jego warunków osobistych i bytowych, stosunku do dozoru i obowiązków okresu próby oraz określenia ryzyka jego powrotu do przestępstwa, w tym wnioski o zakwalifikowanie skazanego do danej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa;

2) diagnozę środowiskową;

3) krótką informację o dotychczasowej karalności skazanego, o przebiegu dotychczasowych dozorów i nadzorów oraz o prowadzonych w czasie dozoru postępowaniach karnych wobec skazanego;

4) zamierzenia readaptacyjne, w tym plan pracy ze skazanym, metody prowadzenia dozoru i kontroli zachowania skazanego, a także możliwości ich realizacji i przeszkody, które utrudniają tę realizację;

5) źródła informacji o skazanym i jego środowisku oraz datę ich pozyskania.

§ 10 pkt. 1

Mając na uwadze zapis paragrafu 10 pkt 1 zasadna jest zmiana załącznika do niniejszego rozporządzenia w postaci sprawozdania z objęcia, przebiegu i zakończenia dozoru wg. proponowanego załącznika.

2. Po złożeniu sprawozdania z objęcia dozoru kierownik zespołu i sędzia akceptują wniosek o zakwalifikowanie skazanego do danej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa albo kwalifikują skazanego do innej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa, poprzez naniesienie odpowiedniej adnotacji na sprawozdaniu.

3. Sprawozdanie z objęcia dozoru wraz z odpowiednimi adnotacjami sędziego oraz kierownika zespołu załącza się do teczki dozoru.

§ 11.

1. W kolejnych sprawozdaniach z przebiegu dozoru należy przedstawić:

- 1) informację o przebiegu dozoru oraz o wykonaniu nałożonych na skazanego obowiązków;
- 2) postępy readaptacyjne i ocenę skuteczności podjętych działań;
- 3) diagnozę osobopoznawczą skazanego ze szczególnym uwzględnieniem ewentualnych zmian w jego warunkach osobistych i bytowych, stosunku do dozoru i obowiązków okresu próby oraz określenia ryzyka jego powrotu do przestępstwa, w tym ewentualnie wniosek o zakwalifikowanie skazanego do innej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa;
- 4) ewentualne zmiany w dotychczasowej karalności skazanego, w przebiegu dotychczasowych dozorów i nadzorów oraz w prowadzonych w czasie dozoru postępowaniach karnych wobec skazanego;
- 5) ewentualne zmiany w zamierzeniach readaptacyjnych, w tym planie pracy ze skazanym, metodach prowadzenia dozoru i kontroli zachowania skazanego oraz możliwościach ich realizacji i przeszkodach, które utrudniają tę realizację;
- 6) źródła informacji o skazanym i jego środowisku oraz datę ich pozyskania.

2. Po złożeniu sprawozdania z przebiegu dozoru kierownik zespołu i sędzia akceptują wniosek o utrzymanie bądź zmianę grupy ryzyka powrotu do przestępstwa albo kwalifikują skazanego do innej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa, poprzez naniesienie odpowiedniej adnotacji na sprawozdaniu.

3. Sprawozdanie z przebiegu dozoru wraz z odpowiednimi adnotacjami sędziego oraz kierownika zespołu załącza się do teczki dozoru.

§ 11 – uwagi analogiczne jak w § 6 pkt.1- argumenty podnoszone w § 6 pkt.1 dotyczą wszelkich zapisów w niniejszym rozporządzeniu dot. kwalifikacji do określonej grupy ryzyka

§ 12.

1. Przebieg dozoru i podejmowane na bieżąco czynności kurator sądowy dokumentuje w karcie czynności dozoru, prowadzonej osobno dla każdego skazanego, w której zapisuje:

- 1) rodzaj czynności;
- 2) datę, godziny rozpoczęcia i zakończenia oraz miejsce wykonywania czynności;
- 3) uzyskane dokumenty i informacje;
- 4) źródła informacji;
- 5) własne uwagi i zamierzenia w zakresie sprawowania dozoru;

- 6) ewentualne uwagi lub oświadczenia skazanego;
 - 7) ewentualne uwagi kierownika zespołu.
2. Wzór formularza karty czynności dozoru stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 12 pkt. 1

- proponujemy usunąć podpunkt 7, ze względu na nierealną perspektywę zapoznawania się przez Kierownika z bieżącymi kartami czynności, które w niektórych zespołach sięgają 1000 miesięcznie.

§ 13.

1. W czasie osobistego kontaktu ze skazanym kurator sądowy informuje go o zakwalifikowaniu do określonej grupy ryzyka powrotu do przestępstwa bądź zmianie dotychczasowej kwalifikacji oraz o zasadach i obowiązkach wynikających z aktualnej kwalifikacji.

§ 13 pkt. 1

- analogicznie jak § 6 pkt. 1

2. W przypadku zakwalifikowania skazanego do grupy podwyższonego ryzyka (C) w czasie sprawowania dozoru przez kuratora społecznego, kolejne czynności w sprawie wykonuje kurator zawodowy, który przejmuje od tego momentu sprawę do dalszego prowadzenia, chyba że uzyskał zgodę, o której mowa w art. 169b § 5 Kodeksu karnego wykonawczego.

§ 14.

1. Kurator sądowy ma prawo do:

- 1) żądania niezbędnych informacji od skazanego oraz wzywania go do osobistego stawienia się w wyznaczonym terminie w siedzibie zespołu;
- 2) zapoznawania się z aktami sprawy karnej skazanego oraz zwracania się o informacje o skazanym będące w posiadaniu instytucji i organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego lub pracodawców, szkół i organizacji społecznych w zakresie niezbędnym do efektywnego sprawowania dozoru.

§ 14 pkt 1 ust. 2

- stoi w sprzeczności z § 8 pkt. 1 ust. 1, proponujemy nowe brzmienie „ ma prawo do zwracania się o informację o skazanym do instytucji i organów administracji rządowej samorządu terytorialnego, lub pracodawców, szkół organizacji społecznych w zakresie niezbędnym do efektywnego sprawowania dozoru”.

2. Kurator zawodowy pozyskuje informację o skazanym z Krajowego Rejestru Karnego nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

§ 15.

1. Kurator sądowy w czasie sprawowania dozoru ocenia potrzebę nałożenia przez sąd obowiązków adekwatnych do sytuacji materialnej, rodzinnej i zdrowotnej skazanego, a także do jego postawy i zachowania po wydaniu orzeczenia.
2. W razie stwierdzenia potrzeby lub konieczności wydania przez sąd orzeczenia w przedmiocie obowiązków skazanego kurator zawodowy składa do sądu wnioski o ustanowienie, rozszerzenie lub zmianę obowiązków w okresie próby lub o zwolnienie od wykonania tych obowiązków.
3. We wniosku kurator zawodowy podaje propozycje ustanowienia, rozszerzenia lub zmiany konkretnego obowiązku lub zwolnienia od wykonania konkretnego obowiązku oraz uzasadnia potrzebę takiego rozstrzygnięcia, a w przypadku obowiązku określonego w art. 72 § 1 pkt 6–6b ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.2)), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, – wskazuje także odpowiedni podmiot realizujący działalność leczniczą, rehabilitacyjną lub terapeutyczną albo oddziaływania korekcyjno-edukacyjne oraz typ programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

§ 16.

Sprawując dozór wobec sprawcy przestępstwa popełnionego w stanie ograniczonej poczytalności lub w związku z uzależnieniem od alkoholu, środka odurzającego lub innego podobnie działającego środka, kurator zawodowy ponadto:

- 1) zaznajamia się, w dostępnym zakresie, z wynikami leczenia, rehabilitacji lub terapii skazanego;
 - 2) utrzymuje kontakt z osobami prowadzącymi leczenie, rehabilitację, terapię lub inne formy specjalistycznego oddziaływania oraz zapoznaje się z ewentualnymi wskazówkami tych osób dotyczącymi przebiegu dozoru;
 - 3) podejmuje działania mające na celu przestrzeganie przez skazanego zaleceń lekarskich bądź zaleceń innych specjalistów z zakresu rehabilitacji lub terapii;
 - 4) konsultuje sposób sprawowania dozoru z osobami, o których mowa w pkt 2;
 - 5) w razie potrzeby składa do sądu wnioski o ustanowienie, rozszerzenie lub zmianę obowiązku powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, a także poddania się terapii uzależnień lub poddania się terapii;
 - 6) zapoznaje się z realizowanymi przez miejscowe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego programami przeciwdziałania alkoholizmowi lub przeciwdziałania narkomanii i w miarę możliwości w nich uczestniczy;
 - 7) w razie potrzeby podejmuje współpracę ze specjalistycznymi stowarzyszeniami, instytucjami lub organizacjami społecznymi zajmującymi się problematyką pomocy osobom uzależnionym od alkoholu lub środków odurzających lub substancji psychotropowych;
 - 8) nawiązuje i utrzymuje systematyczny kontakt z rodziną skazanego;
 - 9) w razie wątpliwości co do przestrzegania przez skazanego obowiązku powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych poddaje skazanych badaniom na obecność w organizmie alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych
2. W przypadku wystąpienia do sądu z wnioskiem dotyczącym obowiązku poddania się terapii uzależnień lub poddania się terapii, kurator zawodowy wskazuje we wniosku także odpowiedni podmiot realizujący działalność leczniczą, rehabilitacyjną lub terapeutyczną.
 3. Odpisy sprawozdań z nadzoru w sprawach związanych z poddaniem skazanego obowiązkowi leczenia odwykowego należy załączyć do teczki dozoru.

§ 16 pkt 1 i nast.

- w praktyce wymiana informacji pomiędzy kuratorem a ośrodkami terapeutycznymi (bądź w odwrotnej kolejności) sprowadza się do pism kierowanych do kuratora zawierających informacje o rozpoczęciu terapii (leczenia) przerwaniu bądź zakończeniu.

Kurator nie jest uprawniony do prowadzenia terapii, określania przez siebie przeszkód w jej prowadzeniu, wpływających negatywnie na prowadzenie dozoru. Nie jest także w stanie wpływać na terapeutę, lekarza oraz żadną placówkę w kontekście sposobu prowadzenia terapii i ustalania jakichkolwiek terminów związanych z terapią (leczeniem). W tym zakresie kurator może jedynie oczekiwać informacji co do przyczyn przerwania terapii bądź leczenia wynikających z postawy dozorowanego. Reszta punktu 16 sprowadza się do nieznamośći uprawnień kuratora wobec tych instytucji.

§ 17.

1. Sprawując dozór wobec sprawcy przemocy w rodzinie, kurator zawodowy ponadto:

1) nawiązuje i utrzymuje stały kontakt z osobami pokrzywdzonymi w wyniku przemocy w rodzinie, w sytuacji gdy w okresie dozoru pozostają one we wspólnym gospodarstwie domowym ze skazanym;

2) nawiązuje współpracę z Policją, instytucjami i organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego zaangażowanymi w pomoc osobom pokrzywdzonym w wyniku przemocy w danej rodzinie i z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miejsca zamieszkania osób pokrzywdzonych, w celu uzyskania w niezbędnym zakresie informacji o rodzinie dotkniętej przemocą;

3) w razie potrzeby składa do sądu wnioski, w szczególności o ustanowienie, rozszerzenie lub zmianę obowiązku: wykonywania ciężącego na skazanym obowiązku łożenia na utrzymanie innej osoby, powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, poddania się terapii uzależnień, poddania się terapii, uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych, powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym;

4) zapoznaje się z realizowanymi przez miejscowe organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego programami przeciwdziałania przemocy w rodzinie i w miarę możliwości uczestniczy w nich;

5) uczestniczy w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego i grupy roboczej, o których mowa w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

§ 17 pkt 1 ust. 5

- niedoprecyzowanie w w/w ustępie 5 z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy powoduje że zapis stoi w sprzeczności rozporządzenia z aktem nadrzędnym zakładającym fakultatywność udziału kuratora w pracach grupy roboczej

2. W przypadku wystąpienia do sądu z wnioskiem dotyczącym obowiązku poddania się terapii uzależnień, poddania się terapii lub uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych, kurator zawodowy wskazuje we wniosku także odpowiedni podmiot realizujący działalność leczniczą, rehabilitacyjną lub terapeutyczną albo oddziaływania korekcyjno-educacyjne oraz typ programu oddziaływań korekcyjno-educacyjnych.

§ 17 pkt 2

- wniosek kuratora powinien być zwolniony z wskazywania przez kuratora podmiotu realizującego działalność leczniczą rehabilitacyjną bądź terapeutyczną itd... gdyż nie wszystkich terytorialnie sądach rejonowych znajdują się takie placówki, a może się zdarzyć się, że taka placówka będzie oddalona o setki km od miejsca zamieszkania dozorowanego a nawet może prowadzić działalność wyłącznie o charakterze komercyjnym na który nie stać dozorowanego

§ 18.

1. Sprawując dozór wobec skazanego przejawiającego zachowania agresywne kurator sądowy rozważa możliwość złożenia do sądu wniosku o ustanowienie obowiązku uczestnictwa przez sprawcę w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych pozwalających na radzenie sobie z zachowaniem agresywnym.

2. W przypadku wystąpienia do sądu z wnioskiem dotyczącym obowiązku uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-educacyjnych kurator zawodowy wskazuje we wniosku także typ programu oddziaływań korekcyjno-educacyjnych oraz odpowiedni podmiot realizujący dany program.

§ 18 – w tym względzie jest tożsamy z uwagami z § 17 pkt

§ 19.

Jeżeli skazany, wobec którego sprawowany jest dozór, został osadzony w zakładzie karnym lub areszcie śledczym w innej sprawie, kurator zawodowy składa do sądu wniosek o zwolnienie od dozoru albo o zawieszenie postępowania wykonawczego w części dotyczącej dozoru albo inny stosowny wniosek zmierzający do zakończenia czynności kuratora sądowego.

§ 20.

Do obowiązków kuratora zawodowego należy ponadto:

1) kontrolowanie prawidłowości i efektywności sprawowania dozoru oraz wykonywania innych czynności zleconych kuratorom społecznym oraz osobom godnym zaufania;

- 2) udzielanie pomocy kuratorom społecznym i osobom godnym zaufania, zwłaszcza przez udzielanie instruktażu w zakresie metod i form pracy oraz organizowanie szkolenia;
- 3) przeprowadzanie co najmniej raz w roku, nie później niż w ciągu 6 miesięcy od powierzenia sprawowania dozoru kuratorowi społecznemu, wywiadu środowiskowego w stosunku do skazanego, w celu kontroli sprawowania dozoru przez kuratora społecznego;
- 4) pozyskiwanie osób do pełnienia funkcji kuratora społecznego;
- 5) informowanie kierownika zespołu o nieprawidłowym wypełnianiu powierzonych funkcji przez kuratora społecznego;
- 6) udział w posiedzeniach sądu dotyczących osób znajdujących się pod dozorem;
- 7) bezzwłoczne zawiadomienie sądu o zaistnieniu okoliczności uzasadniających rozważenie celowości ponownego umieszczenia w zakładzie psychiatrycznym lub w zakładzie karnym skazanego, wobec którego orzeczono terapię lub terapię uzależnień.

§ 20 podpunkt 7

- podpunkt ten jest oderwany od realiów w zakresie kompetencji kuratora zawodowego ds. karnych

§ 21.

1. Kurator zawodowy przyjmuje od kuratora społecznego i analizuje pod kątem stosownego wykorzystania informacje o okolicznościach uzasadniających podjęcie czynności, do których jest uprawniony kurator zawodowy, w szczególności w zakresie:

- 1) wystąpienia z wnioskami w sprawie zmiany orzeczenia sądu;
- 2) udzielenia materialnej lub innej pomocy skazanemu albo jego rodzinie;
- 3) wystąpienia z wnioskami o dopuszczenie kuratora społecznego do udziału w posiedzeniu sądu w postępowaniu wykonawczym, jeżeli jego udział może mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia.

2. Kurator zawodowy na zarządzenie sędziego, polecenie kierownika zespołu lub samodzielnie, jeżeli uzna, że jest to konieczne, podejmuje bezzwłocznie czynności w sprawie dozoru sprawowanego przez kuratora społecznego.

§ 22.

1. Sprawozdanie z zakończenia dozoru kurator zawodowy przedkłada kierownikowi zespołu, a następnie składa sądowi nie później niż w ciągu 21 dni od dnia zakończenia dozoru.

2. Sprawozdanie z zakończenia dozoru kurator społeczny przedkłada kuratorowi zawodowemu nie później niż w ciągu 21 dni od dnia zakończenia dozoru. Kurator zawodowy, nie później niż w ciągu 7 dni od dnia otrzymania sprawozdania od kuratora społecznego, po uprzednim zaakceptowaniu przedkłada je kierownikowi zespołu, a następnie składa sądowi.

3. W sprawozdaniu z zakończenia dozoru należy opisać jego przebieg, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji planu pracy ze skazanym, oceny wykonania obowiązków i postawy skazanego w okresie próby.

4. Sprawozdania z zakończenia dozoru można nie sporządzać w przypadku zakończenia dozoru w inny sposób niż na skutek upływu okresu próby. W szczególności sprawozdania z zakończenia dozoru nie sporządza się w sprawach, w których na wniosek kuratora podjęto postępowanie warunkowo umorzone, zarządzone wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności lub odwołano warunkowe zwolnienie, a także w sprawach, w których sąd, na wniosek kuratora zawodowego, zwolnił skazanego od dozoru.

5. Sprawozdanie z zakończenia dozoru wraz z ewentualnymi adnotacjami sędziego oraz kierownika zespołu załącza się do teczek dozoru.

§ 23.

Bezzwłocznie po zakończeniu dozoru w inny sposób niż na skutek upływu okresu próby, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia jego zakończenia, kurator zawodowy przesyła jednostce Policji właściwej dla miejsca stałego pobytu skazanego informację o zakończeniu sprawowania dozoru wobec skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej.

§ 24.

Sprawozdanie z objęcia dozoru, sprawozdania z przebiegu dozoru oraz sprawozdanie z zakończenia dozoru sporządza się na formularzu, którego wzór stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

Rozdział 3

Wykonywanie kary ograniczenia wolności i pracy społecznie użytecznej

§ 25.

1. Kierownik zespołu rozdziela sprawy związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności i powierza te sprawy kuratorowi zawodowemu, którego predyspozycje, wykształcenie, umiejętności i przeszkolenie zapewnią skuteczne i efektywne ich prowadzenie.
2. W szczególnych przypadkach, z uwagi na charakter obszaru właściwości zespołu, kierownik zespołu może powierzyć sprawy związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności innym kuratorom zawodowym według podziału terytorialnego.
3. Powierzenie kuratorowi zawodowemu sprawy związanej z wykonywaniem kary ograniczenia wolności następuje bezzwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od daty przekazania sprawy zespołowi.

§ 26.

1. Bezzwłocznie po powierzeniu sprawy do prowadzenia, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia jej powierzenia, kurator zawodowy wzywa skazanego do stawiennictwa w zespole w celu skierowania do wykonywania kary ograniczenia wolności.
2. W czasie pierwszego kontaktu ze skazanym kurator zawodowy przeprowadza z nim rozmowę, podczas której poucza go o prawach i obowiązkach wynikających z orzeczonej kary ograniczenia wolności, a także o konsekwencjach uchylania się od odbywania kary.
3. Kurator sądowy uzyskuje numer telefonu oraz adres poczty elektronicznej skazanego, umożliwiające mu kontaktowanie się ze skazanym podczas wykonywania kary ograniczenia wolności; wezwań, zawiadomień lub przekazywania informacji kurator sądowy może dokonywać za pośrednictwem poczty elektronicznej, a jeżeli skazany wyraził na to zgodę także telefonicznie.
4. Jeżeli wykonaniu podlega kara ograniczenia wolności polegająca na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne kurator zawodowy, po wysłuchaniu skazanego, określa rodzaj, miejsce i termin rozpoczęcia pracy oraz omawia ze skazanym sposób wykonywania kary ograniczenia wolności.
5. Kurator zawodowy wręcza skazanemu na piśmie pouczenie o prawach i obowiązkach wynikających z orzeczonej kary ograniczenia wolności oraz informację o rodzaju, miejscu i terminie rozpoczęcia pracy, a także o pozostałych obowiązkach orzeczonych przez sąd z terminami ich realizacji.
6. Skazany podpisuje dwa egzemplarze pouczenia oraz wskazuje miejsce pobytu, w którym zobowiązuje się odbierać dalszą korespondencję; jeden egzemplarz pouczenia otrzymuje skazany, a drugi załącza się do teczki sprawy.

§ 27.

Jeżeli wykonaniu podlega kara ograniczenia wolności polegająca na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne kurator zawodowy przesyła osobie wyznaczonej w miejscu pracy niezbędne dokumenty w celu umożliwienia rozpoczęcia przez skazanego pracy.

§ 28.

Kurator zawodowy, w czasie wykonywania czynności związanych z organizowaniem i kontrolowaniem wykonywania kary ograniczenia wolności polegającej na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne:

- 1) utrzymuje stały kontakt z podmiotami, w których jest wykonywana nieodpłatna kontrolowana praca na cele społeczne, w tym z osobami wyznaczonymi do organizowania pracy skazanych i kontrolowania jej przebiegu, w szczególności za pomocą środków porozumiewania się na odległość, zwłaszcza telefonicznie, za pośrednictwem poczty elektronicznej lub faksem;
- 2) organizuje i prowadzi szkolenia oraz instruktaże dla osób wyznaczonych do organizowania pracy skazanych i kontrolowania jej przebiegu oraz ustala sposób kontaktowania się za pomocą środków porozumiewania się na odległość, a w szczególności sposób:
 - a) przekazywania harmonogramów pracy skazanych,
 - b) przekazywania informacji o terminie rozpoczęcia i zakończenia pracy, liczbie godzin przepracowanych przez skazanego, rodzaju wykonywanej przez niego pracy i jej efektywności,
 - c) niezwłocznego informowania kuratora zawodowego o niezgłoszeniu się skazanego do pracy, niepodjęciu przydzielonej pracy, przeszkodzie uniemożliwiającej wykonywanie pracy, opuszczeniu pracy bez usprawiedliwienia, każdym przypadku niesumiennego wykonywania pracy oraz uporczywego nieprzestrzegania ustalonego porządku i dyscypliny pracy;
- 3) kontroluje przestrzeganie przez wyznaczone podmioty ustalonych zasad organizacji pracy skazanych i wypełnianie innych obowiązków z tytułu wykonywania kary ograniczenia wolności;
- 4) powiadamia wyznaczony podmiot w sposób uprzednio ustalony o decyzjach kuratora lub postanowieniach sądu dotyczących skazanego;
- 5) w miarę potrzeby kontroluje sposób wykonywania przez skazanego kary ograniczenia wolności poprzez wizyty w miejscu pracy, a także sprawdza prawidłowość wywiązywania się przez skazanego z nałożonych na niego obowiązków;
- 6) analizuje informacje i dokumenty przesyłane co miesiąc przez osoby wyznaczone do organizowania pracy skazanych i kontrolowania jej przebiegu, w szczególności dotyczące liczby przepracowanych przez skazanego godzin oraz jego zachowania podczas wykonywania pracy;
- 7) wzywa skazanego, także telefonicznie, do złożenia wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary ograniczenia wolności;
- 8) w przypadku niewłaściwego wykonywania pracy przez skazanego przeprowadza z nim rozmowy dyscyplinujące oraz udziela mu stosownych pouczeń.

§ 29

1. Jeżeli wykonaniu podlega kara ograniczenia wolności polegająca na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne kurator zawodowy w szczególnie uzasadnionych wypadkach może po wysłuchaniu skazanego podjąć decyzję o zmianie rodzaju, miejsca lub terminu rozpoczęcia pracy.

2. Decyzję sporządzoną na piśmie wraz z krótkim uzasadnieniem kurator zawodowy doręcza skazanemu osobiście lub w inny sposób, a także przesyła odpis decyzji wyznaczonemu podmiotowi w sposób uprzednio ustalony.

§ 30.

1. Kurator zawodowy, w czasie kontrolowania obowiązków orzeczonych na podstawie art. 34 § 3 Kodeksu karnego:

- 1) uzyskuje od skazanego informacje o sposobie wykonywania nałożonych obowiązków oraz dokonuje ich weryfikacji;
- 2) uzyskuje w szczególności od pokrzywdzonego, podmiotów i instytucji lub właściwych urzędów informacje o sposobie realizacji nałożonych na skazanego obowiązków.

2. Do wykonywania czynności związanych kontrolowaniem obowiązków orzeczonych na podstawie art. 34 § 3 Kodeksu karnego przepisy § 37–41 stosuje się odpowiednio.

§ 31.

1. Kurator zawodowy, kierując się względami wychowawczymi, a także mając na uwadze zachowanie skazanego podczas wykonywania kary ograniczenia wolności, potrzebę dyscyplinowania skazanego lub inne okoliczności związane z przebiegiem wykonywania kary ograniczenia wolności, składa do sądu stosowny wniosek, w szczególności o:

- 1) zmniejszenie liczby godzin wykonywanej pracy w stosunku miesięcznym;
- 2) zmianę formy wykonywania kary ograniczenia wolności;
- 3) ustanowienie, rozszerzenie lub zmianę obowiązków albo o zwolnienie od wykonania obowiązków;
- 4) zwolnienie od reszty kary.

2. W przypadku uchylania się przez skazanego od odbywania kary ograniczenia wolności, od świadczenia pieniężnego lub obowiązków orzeczonych na podstawie art. 34 § 3 Kodeksu karnego kurator zawodowy niezwłocznie składa do sądu stosowny wniosek, w szczególności o orzeczenie kary zastępczej.

3. Jeżeli skazany nie wykonał pełnego wymiaru pracy, nie dokonano całości potrąceń z wynagrodzenia za pracę albo skazany nie wykonał innych obowiązków związanych z karą ograniczenia wolności, a nie zachodzą przesłanki do orzeczenia kary zastępczej, kurator zawodowy, niezwłocznie po upływie okresu, na jaki orzeczono karę ograniczenia wolności, składa do sądu wnioski o uznanie tej kary za wykonaną.

4. We wniosku o orzeczenie kary zastępczej kurator zawodowy zawiera również informację o liczbie przepracowanych przez skazanego godzin oraz wskazuje, w jakim zakresie skazany wykonał pozostałe obowiązki związane z karą ograniczenia wolności.

5. W razie potrzeby, na termin posiedzenia kurator przedkłada sądowi aktualną informację o liczbie przepracowanych przez skazanego godzin uzyskaną na koniec dnia poprzedniego.

§ 32.

1. Kurator zawodowy pozyskuje podmioty, o których mowa w art. 56 § 2–4 Kodeksu karnego wykonawczego, w których skazany będzie mógł wykonywać nieodpłatną kontrolowaną pracę na cele społeczne.

2. W celu pozyskania podmiotów, o których mowa w art. 56 § 2–4 Kodeksu karnego wykonawczego, kierownik zespołu w porozumieniu z prezesem sądu rejonowego nawiązuje stałą współpracę z organami samorządu terytorialnego, a także z przedstawicielami innych podmiotów, o których mowa w art. 56 § 3 i 4 Kodeksu karnego wykonawczego.

§ 33.

Do wykonywania czynności związanych z organizowaniem i kontrolowaniem pracy społecznie użytecznej przepisy § 25, § 26, § 27, § 28, § 29, § 31 oraz § 32 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Kontrola wykonania obowiązków przez skazanego w okresie próby

§ 34.

Kurator zawodowy wykonuje czynności związane z kontrolowaniem wykonania przez skazanego nałożonych na niego obowiązków w okresie próby.

§ 35.

1. Kontrolując wykonanie orzeczonych przez sąd obowiązków z określonym terminem ich wykonania, kurator zawodowy, po upływie terminu wskazanego w orzeczeniu, w przypadku uchylania się przez skazanego od wykonania nałożonego obowiązku, składa do sądu stosowny wniosek, w szczególności o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego, zarządzenie wykonania warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności, orzeczenie kary zastępczej lub odwołanie warunkowego zwolnienia, albo udziela skazanemu pisemnego upomnienia, o którym mowa w art. 173 § 4 Kodeksu karnego wykonawczego.

2. Kurator sądowy uzyskuje w szczególności od pokrzywdzonego, podmiotów i instytucji lub właściwych urzędów informacje o sposobie realizacji nałożonych na skazanego obowiązków z określonym terminem ich wykonania.

3. W przypadku niewykonania przez skazanego nałożonego obowiązku z określonym terminem jego wykonania, jeśli niewykonanie nie było przez niego zawinione, albo z uwagi na rodzaj i stopień naruszenia obowiązku kurator zawodowy, po upływie terminu określonego w orzeczeniu, informuje o tym sąd na piśmie wraz z podaniem przyczyny niezłożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, lub nieudzielenia upomnienia, o którym mowa w art. 173 § 4 Kodeksu karnego wykonawczego.

4. Po dokonaniu czynności, o której mowa w ust. 3, kurator zawodowy co najmniej raz na 3 miesiące, chyba że sędzia zarządzi inaczej, sprawdza, czy nie ustały przyczyny niewykonania przez skazanego obowiązku, oraz przekazuje do sądu dalsze informacje na piśmie.

§ 36.

1. Kontrolując wykonanie orzeczonych przez sąd obowiązków o charakterze stałym, kurator sądowy:

1) uzyskuje od skazanego informacje o sposobie wykonywania nałożonych obowiązków oraz dokonuje ich weryfikacji;

2) uzyskuje od pokrzywdzonych, podmiotów, instytucji lub właściwych urzędów informacje o sposobie realizacji nałożonych na skazanego obowiązków.

2. Kurator zawodowy nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz na żądanie sądu przedstawia sądowi informację o wykonywaniu przez skazanego nałożonych na niego obowiązków o charakterze stałym w okresie próby bez orzeczonego dozoru.

3. W przypadku uchylania się skazanego od wykonywania nałożonych obowiązków o charakterze stałym kurator zawodowy niezwłocznie składa do sądu stosowny wniosek albo udziela skazanemu pisemnego upomnienia, o którym mowa w art. 173 § 4 Kodeksu karnego wykonawczego.

§ 37.

Kontrolując wykonanie orzeczonego przez sąd obowiązku łożenia na utrzymanie innej osoby, kurator sądowy w szczególności uzyskuje informacje o wykonywaniu nałożonego obowiązku od skazanego, od osoby, na rzecz której skazany ma obowiązek łożyć lub od osoby ją reprezentującej, a także od tych instytucji państwowych lub samorządowych, które mogą dysponować informacjami o wykonywaniu przez skazanego tego obowiązku lub o uchylaniu się od jego wykonywania.

§ 38.

Kontrolując wykonanie orzeczonego przez sąd obowiązku wykonywania pracy zarobkowej, nauki lub przygotowania się do zawodu, w razie wątpliwości co do wiarygodności dokumentacji przedkładanej przez skazanego, kurator sądowy zasięga informacji od instytucji lub podmiotów, w których skazany ma wykonywać nałożony na niego obowiązek.

§ 39.

Kontrolując wykonanie orzeczonego przez sąd obowiązku powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania innych środków odurzających, kurator sądowy w szczególności uzyskuje informacje na temat wykonywania obowiązków od osób wspólnie zamieszkujących ze skazanym oraz osób z innego środowiska skazanego; w razie wątpliwości co do przestrzegania przez skazanego obowiązku powstrzymania się od nadużywania alkoholu lub używania środków odurzających lub substancji psychotropowych kurator sądowy może poddawać skazanego wyrywkowym badaniom na obecność w organizmie alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych.

§ 39

- zapis paragrafu rodzi wiele wątpliwości proceduralnych i winien być zmieniony albowiem brak jest stosownych procedur do przeprowadzenia niniejszego badania (brak jest umów z placówkami, procedury dowozu na ewentualną weryfikację badania a przede wszystkim środka odwoławczego) ponadto przez praktyków podejmowany jest temat nieskuteczności w przypadku stosowania nowych substancji lub nawet dopalaczy

§ 40.

Kontrolując wykonanie orzeczonego przez sąd obowiązku poddania się terapii uzależnień, poddania się terapii lub uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych, kurator sądowy w szczególności uzyskuje informacje o wykonywaniu przez skazanego nałożonego obowiązku od podmiotów, w których skazany ma obowiązek odbywać terapię uzależnień, terapię lub uczestniczyć w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych.

§ 40 uwagi analogiczne jak w przypadku § 16 pkt. 1

§ 41.

Kontrolując wykonanie orzeczonego przez sąd obowiązku powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach oraz powstrzymania się od kontaktowania się z pokrzywdzonym lub innymi osobami w określony sposób lub zbliżania się do pokrzywdzonego lub innych osób, kurator sądowy w szczególności nawiązuje i utrzymuje kontakt, stosownie do okoliczności, z właścicielem, najemcą lub zarządcą nieruchomości, budynku lub obiektu, a także z osobami, z którymi skazany ma zakaz kontaktowania się lub

do których ma zakaz zbliżania się, i ustala sposoby informowania kuratora przez te osoby o naruszaniu przez skazanego tych obowiązków.

Rozdział 5

Przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego

§ 42.

Kurator zawodowy, w ramach czynności związanych z przygotowaniem skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, po otrzymaniu decyzji komisji penitencjarnej lub orzeczenia sądu penitencjarnego:

- 1) nawiązuje osobisty kontakt ze skazanym;
- 2) przeprowadza analizę dostępnej dokumentacji dotyczącej skazanego, rozpoznaje sytuację rodzinną oraz środowiskową skazanego i na podstawie zebranego materiału opracowuje program wolnościowy dla skazanego;
- 3) przygotowuje środowisko rodzinne i społeczne do powrotu skazanego;
- 4) współorganizuje pomoc postpenitencjarną przez rozpoznanie potrzeb skazanego i jego rodziny oraz kształtowanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania trudności życiowych, współdziałając ze skazanym i administracją zakładów karnych, a ponadto organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz podmiotami, o których mowa w art. 38 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego;
- 5) w razie potrzeby współdziała ze stowarzyszeniami, fundacjami, organizacjami, instytucjami i innymi podmiotami, których celem działania jest pomoc w społecznej readaptacji skazanych; 6) współpracuje z komisją penitencjarną.

§ 43.

1. Czynności związane z przygotowaniem skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego wykonuje kurator zawodowy właściwy ze względu na miejsce położenia zakładu karnego, w którym skazany przebywa. 2. W ramach czynności, o których mowa w ust. 1, kurator zawodowy może zwrócić się z wnioskiem do sądu o zarządzenie przeprowadzenia wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 14 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego, w zakresie dotyczącym rozpoznania sytuacji rodzinnej oraz środowiskowej skazanego przez innego kuratora, właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu skazanego. 3. W zakresie dotyczącym przygotowania środowiska rodzinnego i społecznego do powrotu skazanego kurator zawodowy zespołu właściwego ze względu na miejsce położenia zakładu karnego, w którym skazany przebywa, może zwrócić się o pomoc do kierownika zespołu właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu skazanego, który wyznaczy kuratora zawodowego do wykonywania tych czynności.

§ 44.

Kierownik zespołu właściwego ze względu na miejsce położenia zakładu karnego może wyznaczyć kuratora zawodowego do spraw związanych z opracowywaniem programów wolnościowych dla skazanych objętych okresem przygotowania do życia po zwolnieniu z zakładu karnego i do stałych kontaktów z administracją zakładu karnego, uwzględniając jego wykształcenie, umiejętności i przeszkolenie.

§ 45.

W przypadku przetransportowania skazanego do innego zakładu karnego w okresie, o którym mowa w art. 164 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego, kierownik zespołu przekazuje sprawę dotyczącą przygotowania skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego zespołowi właściwemu ze względu na miejsce położenia zakładu karnego, w którym skazany przebywa.

§ 46.

1. W przypadku opuszczenia zakładu karnego przez skazanego, wobec którego zastosowano warunkowe zwolnienie, dokumentację zgromadzoną przez kuratora zawodowego w związku z okresem przygotowania do życia po zwolnieniu z zakładu karnego należy przekazać zespołowi właściwemu ze względu na miejsce stałego pobytu skazanego. 2. Kierownik zespołu przydziela sprawę temu kuratorowi zawodowemu, który uprzednio wykonywał czynności dotyczące przygotowania środowiska rodzinnego i społecznego do powrotu skazanego lub przeprowadzał wywiad środowiskowy w trybie § 43 ust. 2, chyba że wymogi skuteczności i efektywności pracy zespołu oraz wzgląd na równomierne obciążenie kuratorów sądowych pracą uzasadniają przydzielenie sprawy innemu kuratorowi.

Rozdział 6

Wykonywanie innych czynności

§ 47.

1. Sprawując nadzór, o którym mowa w art. 181a § 2 Kodeksu karnego wykonawczego, nad wykonywaniem zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu, jak również nakazu okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym kurator zawodowy:

1) uzyskuje od skazanego informacje o sposobie wykonywania orzeczonych zakazów lub nakazu oraz dokonuje ich weryfikacji;

2) uzyskuje od pokrzywdzonych, podmiotów, instytucji lub właściwych urzędów informacje o sposobie realizacji orzeczonych wobec skazanego zakazów lub nakazu.

2. Do sprawowania nadzoru nad wykonywaniem zakazu przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami lub zbliżania się do określonych osób przepis § 41 stosuje się odpowiednio.

3. Bezzwłocznie po powierzeniu nadzoru, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia jego powierzenia, kurator zawodowy przesyła jednostce Policji właściwej dla miejsca stałego pobytu skazanego informację o sprawowaniu nadzoru wobec skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej.

4. Kurator zawodowy nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz na żądanie sądu przedstawia sądowi pisemną informację o wykonywaniu przez skazanego orzeczonego zakazu lub nakazu.

5. W przypadku niestosowania się skazanego do orzeczonych zakazów lub nakazu kurator zawodowy niezwłocznie zawiadamia prokuratora lub Policję o popełnieniu przez skazanego przestępstwa określonego w art. 244 lub art. 244b § 1 Kodeksu karnego oraz informuje sąd o złożeniu zawiadomienia i w razie potrzeby składa stosowny wniosek.

6. Bezzwłocznie po zakończeniu nadzoru w inny sposób niż na skutek upływu okresu orzeczonego zakazu lub nakazu, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia jego zakończenia, kurator zawodowy przesyła jednostce Policji właściwej dla miejsca stałego pobytu skazanego informację o zakończeniu sprawowania nadzoru wobec skazanego za przestępstwo z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej.

§ 48.

Kurator zawodowy ponadto:

1) sygnalizuje kierownikowi zespołu przyczyny przewlekłości postępowania wykonawczego lub innych uchybień stwierdzonych w działalności pozasądowych organów postępowania wykonawczego;

2) bierze udział w posiedzeniach sądu w sprawach, w których złożył wniosek lub na które został wezwany;

- 3) współdziała ze stowarzyszeniami, organizacjami, instytucjami i innymi podmiotami, których celem działania jest pomoc w społecznej readaptacji skazanych;
- 4) sygnalizuje kierownikowi zespołu, jednostkom nadrzędnym organów i instytucji państwowych, organom samorządu terytorialnego oraz organom statutowym stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadki odmowy udzielenia kuratorowi sądowemu żądanej pomocy, jeżeli w jego ocenie ta odmowa była bezzasadna;
- 5) niezwłocznie zawiadamia właściwy sąd o tym, że zachodzą warunki do wydania wyroku łącznego;
- 6) prowadzi na bieżąco dokumentację pracy ze skazanym.

§ 49.

1. Kierownik zespołu co najmniej raz na 6 miesięcy omawia z przewodniczącym wydziału lub kierownikiem sekcji wydziału w sądzie, zajmującym się nadzorowaniem wykonywania orzeczeń w sprawach karnych lub w sprawach o wykroczenia, bieżące problemy związane ze sprawowaniem dozorów, wykonywaniem kary ograniczenia wolności, kontroli wykonania obowiązków w okresie próby oraz orzecznictwem sądu w kwestiach dotyczących wykonywanych spraw. Ze spotkania kierownik zespołu sporządza notatkę.
2. Kierownik zespołu sygnalizuje przewodniczącemu wydziału lub kierownikowi sekcji wydziału przyczyny przewlekłości postępowania wykonawczego lub innych uchybień stwierdzonych w działalności pozasądowych organów postępowania wykonawczego, w tym osób godnych zaufania, którym powierzono sprawowanie dozoru, a także potrzebę zwrócenia uwagi przez sąd jednostkom nadrzędnym organów i instytucji państwowych, organom samorządu terytorialnego oraz organom statutowym stowarzyszeń i organizacji społecznych w sytuacji, o której mowa w § 48 pkt 4.

§ 50.

Dokumentacja w poszczególnych rodzajach spraw wykonywanych w zespołach może być prowadzona także z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego. Poszczególne sprawozdania, karty czynności i inne dokumenty mogą być generowane w zakresie wprowadzonych do systemu danych.

Rozdział 7

Stowarzyszenia, organizacje, instytucje i osoby godne zaufania, którym powierzono sprawowanie dozoru

§ 51.

1. Stowarzyszenie, organizacja lub instytucja, którym powierzono sprawowanie dozoru, nie później niż w ciągu 14 dni od dnia powierzenia dozoru, wyznacza przedstawiciela, za jego zgodą, do wykonywania czynności związanych z dozorem.
2. O wyznaczeniu przedstawiciela, o którym mowa w ust. 1, stowarzyszenie, organizacja lub instytucja niezwłocznie zawiadamia sąd i jednocześnie przekazuje jego imię i nazwisko ze wskazaniem pełnionej funkcji, adres do korespondencji, numer telefonu, numer faksu i adres poczty elektronicznej.
3. Stowarzyszenie, organizacja lub instytucja może w uzasadnionych przypadkach, z własnej inicjatywy lub na wniosek sądu, zmienić przedstawiciela wyznaczonego do wykonywania czynności związanych z dozorem, w szczególności w razie stwierdzenia nieprawidłowego wykonywania czynności związanych z dozorem. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 52.

Czynności, o których mowa w § 51, może również wykonywać osoba upoważniona przez stowarzyszenie, organizację lub instytucję, którym powierzono sprawowanie dozoru.

§ 53.

Sprawozdanie z objęcia dozoru przedstawiciel stowarzyszenia, organizacji lub instytucji, którym powierzono sprawowanie dozoru, składa sądowi nie później niż w ciągu 21 dni od dnia nawiązania kontaktu ze skazanym, natomiast sprawozdania z przebiegu dozoru – nie rzadziej niż co 6 miesięcy oraz na żądanie sądu.

§ 54.

1. Do przedstawicieli stowarzyszeń, organizacji lub instytucji, którym powierzono sprawowanie dozoru, w zakresie wykonywania przez te podmioty czynności wynikających z Kodeksu karnego wykonawczego stosuje się przepisy rozporządzenia odnoszące się do kuratorów zawodowych; przepisów rozporządzenia o kierowniku zespołu nie stosuje się.

2. Do osób godnych zaufania, którym powierzono sprawowanie dozoru, w zakresie wykonywania przez te osoby czynności wynikających z Kodeksu karnego wykonawczego stosuje się przepisy rozporządzenia odnoszące się do kuratorów społecznych.

Rozdział 8 **Przepis końcowy**

§ 55.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uwagi końcowe

Związek Zawodowy wnosi także uwagi dotyczące powoływania oraz zakresu obowiązków kierowników zespołów kuratorskich. Uwaga ta jest związana nie tylko z dowolnością wskazywania przez kuratorów okręgowych kierowników zespołów, odnoszącą się do braku odniesienia w kategoriach doświadczenia zawodowego oraz życiowego wskazywanego kuratora a nawet ukierunkowania na spolegliwość wobec zespołu, którym kurator ma jako kierownik kierować lub wręcz przeciwnie odnoszącą wyłącznie do braku sprzeciwu wobec decyzji kuratora okręgowego. W efekcie wypaczony staje się zapis art. 40 mówiący, że:

1. Kierownika zespołu powołuje i odwołuje prezes sądu okręgowego na wniosek kuratora okręgowego, po zasięgnięciu opinii prezesa sądu rejonowego.

2. Prezes sądu okręgowego powołuje na stanowisko kierownika zespołu osobę wyróżniającą się zdolnościami organizacyjnymi, która ponadto posiada:

1) co najmniej 5-letni staż pracy kuratorskiej,

2) stopień kuratora specjalisty, a w wyjątkowym wypadku stopień starszego kuratora zawodowego.

Umiejętnie sterując tym zapisem kuratorzy okręgowi doprowadzają do sytuacji w której obowiązki kierownika powierzane są czasowo, np. na okres roku lub dwóch powodując brak komfortu wykonywania tej funkcji. Pokłosiem tego jest przyzwolenie ze strony kuratorów okręgowych na oderwanie kierownika zespołu od wykonywania zadań merytorycznie związanych z wykonywaniem zadań jako kuratora zawodowego. W ten sposób kierownik zespołu przekazując swoje, wynikające z ustawy obowiązki, innym członkom zespołu tylko na

początku, po powołaniu koordynują zadaniami kuratorów zespołu a w praktyce po jednokrotnym określeniu zakresu obowiązków kuratorowi nie muszą już więcej przez kilka lat tego robić, rzadko mają do czynienia z opiniowaniem wniosków o przeniesienie kuratorów zawodowych, nie mają większego wpływu na planowanie i nadzór nad wydatkowaniem środków finansowych ze względu np. na konieczność utrzymania dyscypliny finansowej, nie przedstawiają zbyt często kuratorów do awansów ze względu na to, że np. w niektórych okręgach awansów nie było. Bywa, że kierownicy nie organizują ani nie szkolą kuratorów społecznych gdyż nie pozwalają na to np. warunki lokalowe a szkolenia są organizowane za zasadzie wolontariatu przez osoby nie oczekujące żadnego wynagrodzenia. Nie koordynują obsługi biurowej, bo jej nie ma a jeśli już jest w jednej osobie to w okresie urlopu lub zwolnienia lekarskiego sekretariat nie istnieje. W efekcie końcowym zapis o tym, że kierownik zespołu wykonuje obowiązki kuratora w wymiarze umożliwiającym należyte wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1. art. 40 sprowadza się do funkcji "strażnika pieczęci" gdyż na zewnątrz reprezentuje go inny kurator (zdarza się, że kierownik nie jest nawet członkiem zespołu interdyscyplinarnego) a szkolenia kuratorów społecznych prowadzą kuratorzy zawodowi. Bywa, że kierownicy nie realizują praktycznie żadnych zadań w terenie a jeżeli już to mają teren związany z najmniejszym ponoszeniem kosztów. Nie reagują na konieczność równomiernego obciążenia kosztami pracy w terenie.

Z wymienionym wyżej powodów Związek Zawodowy wnosi o wprowadzenie, w ramach rozporządzenia, zapisu uniemożliwiającego scedowanie przez kierowników swoich obowiązków innym kuratorom zawodowym oraz konieczność prowadzenia pracy w terenie z określeniem standardu osobistego prowadzenia jednej trzeciej spraw nadzorowych/dozorowych przypadających średnio na jednego kuratora zawodowego w zespole , minimum trzech kuratorów społecznych oraz przeprowadzania jednej trzeciej wywiadów jednorazowych przypadających na jednego kuratora zawodowego w zespole.

Związek Zawodowy wnosi również o rozważenie wprowadzenia zapisu uniemożliwiającego stosowanie dotychczasowych praktyk polegających na nagminnym czasowym powierzaniu kierownikom obowiązków i bazowanie na prawnie istniejących rozwiązaniach w przypadku niewywiązywania się z powierzonych obowiązków.